„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Георгијевића на главној пијаци.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 93. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 16. ЈУНА 1892. ГОДИНА XXVII.

ВЛАСНИК: СЛАВКО СВЕТ. МИЛЕТИЋ. | ГЛАВНИ УРЕДНИК: СТЕВАН ЈОВИЋ.

КРАЉ УМБЕРТО У ПОТСДАМУ.

Наши штовани читаоци знају да је талијански краљ Умберто (Хумберт) са својом супругом Маргеритом, био у посети код немачког царскога пара, и да се сретно вратио у своју краљевину Италију.

Пошто је у новије доба некако уобичајено, да се цареви и краљеви међусобно чешће посећивају, него ли је то било у старије доба, то те посете губе много од своје некадање важности, и ми не би требали о томе да пишемо уводни чланак; могли би то сматрати као неки чин личнога пријатељства и обичне куртоазије па — мирна Бачка.

Но, како смо ми већ чешће упозорили наше, аустро-угарске државнике на велику обману у којој се они налазе што рачунају на сталност пријатељских односа између наше монархије, Немачке и Италије, то смо управо дужни да у ствари ове посете и њезиних посљедица и опет кажемо наше мишљење.

Ко је прочитао светску историју, ма само и површно, тај врло добро зна: шта је претрпела Италија од Немачке док је она била репрезентована по „св. римском царству немачкога народа.“ Треба се сетити само времена цара, названог Барбаросе, и осталих немачких царева, који су непрестано ратовали с талијанским народом, па се треба сетити прилика које су изазвале гласовити догађај у Каноси, и треба се сетити смрти посљедњег Хоенстауфена, па напослетку треба се сетити прилика које су постојале у Италији, док је тамо имала власт наша монархија, а да се може разумети како Талијани никако не могу бити прави и искрени пријатељи Немаца, те је према томе савез Италије с Немачком са свим не нараван, осим ако се манифестује онако, како је то било год. 1866. кад су Пруси и Талијани сложно ударили на нашу монархију да њој отму њезин посед.

Но још више је не нараван савез Италије с нашом монархијом, кад се зна, да Талијани са свим озбиљно држе, да им наша монархија мора предати јужни Тироль, Горицу, Градишку, Трст па чак Истру и — Далмацију. А да је то у збиљи тако, доказује најбоље не давни призор у талијанском парламенту (о коме смо такође проговорили у нашем листу), кад је сав бесан устао посланик Имбријани, те протестујући против путовања талијанског краљевског пара у Потсдам завикнуо: „Желим, да путем поломе ноге!“

Овим речма је Имбријани дао одушке својој мржњи (а незаборављајмо да је он народни посланик) на Немце у опште а према Аустрији на посе, јер он неће да се краљ талијански братими са царем немачким, пошто се боји, да овај неће дати да Италија од Аустрије отме речене покрајине, па он види у савезу са Француском једину могућност за „ревиндикацију“ тих земаља.

Но осим тих прилика, које се тичу народних осећаја Талијана постоји још и та одсудна околност, да је Италија одкад је ступила у савез с Немачком и Аустро-Угарском ужасно назадовала у својим финансијама које је женијални Села тако дивно и мушки поправио био, да се Италија могла рачунати у том погледу међу најуређеније државе европске а данас управо издише под огромним теретом који јој је на врат навалио милитаризам.

Колики и какав је то терет то зна сваки који чита новине а његова огромност манифестује се и у томе што се могла пронети вест, да краљ Умберто путује у Потсдам због тога, да измоли у немачкога цара приволу: да може смањити своју војску и тиме припомоћи да се финансије Италије поставе на здрав основ.

И ако ми у ту вест не верујемо, јер је талијански краљ независан владар па може у својој земљи чинити што хоће, без да му је за то потребна ма чија привола осим приволе његова народа, то је ипак врло карактеристично да се таикове вести ма само и породити могу.

Интересантно је у тој ствари још и то, што нико не води рачуна о нашој монархији, канда она ни не егзистира, те је увек говор само о томе: шта ће рећи Немачка па се узимље, да се то само по себи разумева, да се наша монархија мора приволети на оно, што хоће Немачка.

Па узмемо ли још к томе последње огромне велико-немачке демонстрације у срцу Аустрије, приликом долазка кнеза Бизмарка у Беч, онда заиста не разумемо, коју гаранцију за свој опстанак налази Аустро-Угарска у т. з. тројноме савезу.

Талијанска иредента зинула да прогута баш оне аустријске покрајине без којих се наша монархија не може одржати на степену велевласти а аустријски Немци, окићени са различком, са свим отворено славе творца немачкога јединства и једва чекају да и они буду деоници блаженства и среће: да буду ефективни чланови великог немачког Vaterland-а (отаџбине) — заиста дивотна перспектива (изглед) за срећну и сјајну будућност наше монархије!

А кад размотримо још и ту околност да немачки цар чини све и сва како би себи повратио пријатељство Русије, онда заиста није тешко разумети планове „добрих“ савезника наше монархије, о којима плановима је по свој прилици било и овај пут интимног разговора у Потсдаму — па морамо да себе запитамо у чуду: зар то све не виде и не разуму наши државници и не би ли било доба, да се они почну старати за рођене интересе наше монархије, који су интереси у савршеној опреци са интересима Немачке и Италије?

Јасно је као сунце, да будуће прилике у Европи зависе од воље Русије па зашто да наша монархија против себе изазиваље Русију да она помогне њезиним сада још притајеним противницима? Не би ли било паметније да се наша монархија опет приближи својој старој пријатељици Русији и да тако с једним јединим ударем уништи све сплетке својих „добрих“ пријатеља. Или стоји ли и збиља то да је боље да и нема Аустрије, ако не може да буде Немачка?

Ми држимо да ове прилике, које постоје у Европи, па и овај пут краља Умберта у Потсдам требају да изазивљу врло помну пажњу сваког мисаоног човека, или што вреди за цео свет не вреди само за аустро-угарске државнике? Мисле ли они: да ће одржати Босну и Херцеговину и да ће моћи предузети марш до Солуна у савезу с Немачком и Италијом? Ако то мисле, онда их упућујемо на посљедице из год. 1854. кад је наша монархија била у савезу са Енглеском и Француском! Ми држимо да је боље одржати свој рођени посед него тежити за туђим па онда изгубити — све.

Поглед по свету.

— Као што јавља „Polit. Corr.“ Порта је дозволила румунској влади, да може у Битољу, Мађедонији установити конзулат, који ће на томе највише радити, да спречи пропаганду међу мађедонским Румунима — а такође да има наде, да ће Порта Румунима у Мађедонији дозволити и засебан епископат. — Овако јављају господа из немачких биро-а и разуме се, ни једном речи не изражавају своје негодовање. Да се портина предусретљивост тиче нас Срба, да ми Срби подижемо нове конзулате или установљавамо наша владичанства, онда би се, о томе смо више него уверени, подигла прашина сумњичења и клеветања у немачкој штампи. Ми из начела нисмо противни, да Румуни настоје, да своју браћу у Мађедонији спасу од грчке пропаганде, шта више ми се веселимо, кад гледамо и друге народе, како бране своја права. Као што одобравамо корак румунске, тако би исто одобрили сутра и грчке владе. Али ако поштујемо туђа права, онда је оправдано, да од туђинаца то поштовање и за наша тражимо. А је ли тако? А поштују ли се српска права? Ми верујемо да у Мађедонији има мали број Грка, Румуна и Бугара — али и то верујемо и свакоме је доказано, да у тој земљи не само над појединим, али над свима овим народностима, доста и доста је претежнија народност српска. И против српске народности Бугари воде гадну, очајну пропаганду — воде је до некле и Грци. Срби се боре, Срби опет очајно бране своје — и за тај гадни поступак страних народа, је ли се у немачкој штампи икад чуо глас осуде; за ово племенито држање Срба, је ли се у тој штампи икад прочитала и једна реч симпатије? Не, никад! Баш за то Србе највише псују и грде. Ово напоменусмо онако тек, да се не заборави. Немци се хвале културом и просветом, слободоумљем и племенитошћу — али ми Срби најбоље знамо колико вреде те хвале. Знамо и не смемо заборавити — могао би доћи дан разрачунавања и са Словенима и тај дан можда баш није далеко.

— „Петроградске Вједомости“ јављају, да је Стамбулов позвао у Бугарску многе аустро-угарске официре, да се што боље упознају са бугарском војском и да поуче бугарску војску са аустро-угарским војним регламаном. Ако се и ова вест обистини, она неће никога изненадити. Давно се Бугарска предала другоме на милост и немилост, давно је Стамбулов прошеврдао

ЛИСТАК.

ЗВЕЗДА МАРС.

Дугогодишњим посматрањем звезда, астрономи су дошли до ти закључака, да они исти физикални закони, који владају на земљи, морају владати и на другим звездама. Особито су интересантни податци о звезди Марсу. Пошто ће се ове 1892. па 1894. и 1896. та звезда налазити у највећој близини према нашој земљи, то ће ти податци бити још интересантнији.

Dr. O. Lose са својим истраживањем тврди, да на звезди Марсу владају исте околности, као и на нашој земљи. Он позитивно тврди, да на тој звезди мора бити људи, јер су исти господари целом количином воде, која се на тој планети налази. И други астрономи тврде, да на тој звезди не постоје никакве горе ни брегови, а према томе онда не могу постојати ни природне реке, као што постоје нашој земљи. Та тврдња колико изгледа чудновата, опет је за то оправдана. Погледајмо само нашу земљу. Зар природне снаге на нашој земљи не раде на томе, да ова колосална брда сравне са долином. Како постојано руше милионима потока и река своје обале. Па ето и сама је киша у стању порушити и највећу стену. А како и на који начин? У јесен кад наступе силне кише, вода уђе у разне пукотине тврди стена, у тим пукотинама задржи се та вода све док не наступе мразеви, онда се она смрзне, али у томе стању своме као лед, мора заузети већи простор; а како ће доћи до већег простора? само тако, ако се стена распукне на томе месту, где је била вода. То разпуцавање стена дешава се сваке године и то на многим и многим местима наше земље. Чим се стене стану разпуцавати, то се оне мало по мало и одвајају од осталог чврстог камења и падају доле где их кашње потоци а и киша још у ситније камење ломи. Ето тако се временом одваљује комад по комад и од они највећи и највиши гора. Тај процес постојао је до данас на нашој земљи, а постојаће и даље, и замислимо само да тај процес потраје на нашој земљи бар још 5 милијона година. Зар нису кадре са то готово неизмерно време изједначити се и највиша брда са долином? Па кад се узме, да је та звезда Марс старија од наше земље за неки 5 милијона година, онда су оправдане тврдње астронома о тој звезди.

Чим се изједначе брда и долине на нашој земљи, онда ће нестати они силни река и потока, који само теку кроз брдовите пределе, него прва је предпоставка та, да ће целу нашу земљу покрити вода. Да не би то наступило, морају се постарати инжињери за горостасна али вештачка корита, где ће ту силну воду свести. Тако су урадили они људи на Марсу. И на тој звезди опажа се земља, која заузима много већи простор него вода. И на тој звезди постоји северни и јужни пол. Оба пола опкољена су морем. Та мора опет спојена су са великим каналима, који су 5 до 100 километара широки. Таки канали виђају се по целој звезди, и нашим астрономима изгледају ти вештачки канали као тамне праве линије. Неко време само виђају поред ти широки и тамни линија, уже и јасније линије. Поред сваке широке, тамне линије налази се и та ужа јасни ја ланија, али она траје само кратко време и онда је опет нестане. А како тумаче астрономи постанак ти ужи и јаснији линија поред они први, које увек постоје, дакле, које никако не ишчезавају?

Кад наступи лето на северном полу те звезде, онда се топи онај силан снег и лед, који се на томе полу налази. Услед тог растапања расти и вода у оним првим и широким каналима и пошто се можда земља око ти канала не уздиже много више над највишом висином воде у тим каналима, то би услед даљег растења воде можда наступила опасност, да ће вода поплавити околну земљу. А да не би та поплава наступила, они су покрај ти широки канала подигли мање помоћне канале, који ће ту сувишну воду попримити. Тако дакле, ако се вода налази само у оним широким каналима, тад видимо само оне праве тамне пруге, чим наступи лето на северном полу, онда се одма поред ти тамни пруга, појављују те уже и блеђе пруге. Пошто лето на томе полу прође, нестаје и ти блеђи пруга. Оне ће се опет појавити, кад наступи лето на јужном полу и видиће се све дотле, док лето на томе полу устраје.

Осим ти уздужни канала, који спајају северни пол са јужним, налазе се и други канали, који те праве канале попреко секу. Тамо где ти попречени канали секу оне уздужне канале, налазе се нека проширења у облику круга или четвороуголника, али и тај круг или четвороуголник имају сасвим правилан облик. И баш по томе, што та проширења имају само правилне облике, тврде астрономи, да на тој звезди мора бити неког, који та правилна проширења гради, јер природа и на нашој земљи сама врло, врло ретко и готово никад не прави тако правилне облике, какве астрономи виде на тој звезди. Дакле заиста мора бити на звезди Марсу људи, који су подигли те горостасне канале и њихова проширења, и само на тај начин сачували своју земљу од поплаве.

Као што видимо већи део воде на тој звезди налази се на северном и јужном полу, а мањи део протиче кроз канале. Према томе, што је вода сведена на опредељена места, бивају на тој звезди и правилна испаривања воде, а према томе и правилније киша пада, него на нашој земљи са тим каналима сачувани су становници Марса од поплаве, а какву грдну штету чини поплава на нашој земљи?

Ето тако ће од прилике изгледати наша земља после 5 милијона година.

Посматрања, која ће астрономи учинити 1892, 1894 и 1896, можда ће нам донети још много интересантније податке о тој звезди, и сасвим позитивне доказе, да заиста има на Марсу људи, као у на нашој земљи.

Беч. **Павле К. Лагарић,**
техничар.

независност Бугарску, од Турске откупљену потоцима крви руских војника!

— Римски папа намерава, да патријарха католичких Арменаца именује генералним патријархом, дакле, да га направи неким вице-папом на истоку. Ово наименовање тешко да неће имати својих разлога а ти разлови су без сумње ти, да се што више учврсти римска вера на Балкану. Папина пропаганда по Бугарској, Мађедонији, Грчкој а нирочито Арбанији и Босни-Херцеговини у велико ради, потпомагана разним државама, нарочито од Аустро-Угарске и цела њевина радња наперена је против православља. Сада под вице-папом ова ће се радња подвостручити, пропаганда ће живље радити и православље бити изложено новим јуришима али никако опасностима, јер да се у сваком повећем месту на Балкану појави по један папа, опет он не сруши православну веру, која је дубоко засађена у срцу балканских народа. Него констатујемо факт. У Арбанији, Босни и Херцеговини Аустро-Угарска помаже јевуите, узима их под заштиту, гради и подиже католичке цркве. А ако Русија поклони и једно јеванђеље православним црквама, одмах се подиже против ње ларма и вика, као да се она тобож меша у балканско питање. Или није истина, да су из Босне и Херцеговине до сада истребљене све црквене књиге, које су долавиле из Русије?

— Познати руски пуковник Вендрих, који је дуже времена проучавао железничке пруге у повисланским крајевима, публиковао је недавно у „Руском Инвалиду“ један чланак, у коме истиче потребу, да држава, по примеру Аустро-Угарске, узме у своје руке железнице на западној граници, нарочито оне пруге, које су, за случај рата, од велике важности по Русију. „Новоје Времја“ одобрава потпуно овај захтев, наглашујући, да су све железничке пруге на аустријској граници у рукама Пољака и Немаца а то би у ратно доба могло бити врло кобно по Русију.

СРПСТВО.

Из Босне и Херцеговине. Црквено-школски одбор у Травнику обнародовао је у „Бачванину“ позив на сву браћу Србе, да би им помогли даровима а да сагради српско-православну цркву. Одбор јавља, да је опуномоћио г. Стева В. Вујатовића, учитеља у Травнику, да по нашим крајевима купи прилоге.

— Чувени Бећир Мула Омеровић из Модрича, Србин мухамедове вере, устаје у „Бачванину“ отворено против „Bošnjaka“, доказујући му, да овај лист, као намет-орган босанских мухамедоваца, пише против вере пророкове.

— Српско певачко друштво „Слога“ у Сарајеву славило је јуче, на Видов-дан, своју крсну славу и за то издало нарочите позивнице. Заиста требало би да свако српско певачко друштво прослави Видов-дан те се православном песмом сети косовских јунака.

ДОПИСИ.

Панчево, јуна. Поштовани господине уредниче! Морам и опет да се мало позабавим са г. др. Љубом Ненадовићем. Дочуо сам са врло поуздане стране, да г. др. Љуба купи потписе и спрема нову изјаву, која би требала доказати, да г. др. Љуба Ненадовић доиста има овде у нашем месту својих „једномишљеника“. Е сад, кад би то г. др. Љуба могао доказати, односно, кад би могао леп број потписа напабирчити, па да моју тврдњу у 88. бр. „Заставе“ побије, то би онда доиста било највеће уживање др. Љубе Ненадовића. Ал ово од тога канда неће бити ништа. У осталом, ја му желим сретан успех. Ал збиља! Кад је већ реч о „једномишљеницима“ као присталицама разних странака, онда држим, да неће бити згорег, да ову ствар мало боље расветлим. Да пређем на ствар. Зна се да овде постоје две озбиљне српске странке, с којима човек мора рачунати. Једна је по броју већа, а то је странка др. Светислава Касапиновића, коју никако не треба мешати са гомилицом људи која се искупила око новосадског листа „Браника“, јер та странка и дан данас, и ако је пасивна, није напустила свој програм, којег је хтела 1884. године да оствари. Претставници те странке, такозвани „нотабилитети“, јесу и по научној спреми и по карактеру куд и камо бољи, него данашња умна голотиња која се искупила око „Браника“, јер ти људи беху некад прави стубови Милетићеве велике „народне слободоумне странке“. А зашто су бољи, ево вам најчистија доказа Кад је др. Светислав Касапиновић као творац и прави вођа те странке, видео, да народ, бар огромна већина неће кикиндски програм и да су се у његову странку почели увлачити Ђурковић, Ст. В. Поповић и остале највернише слуге владине, он је својим правим једномишљеницима довикнуо: довде смо ишли, даље нећемо. Др. Касапиновићу мора сваки поштен човек признати, да има политична резона, јер није никако хтео свој програм ником да натурује, а шта је главно, није хтео др. Љубу Ненадовића да прими у своју странку из простог разлога, што је др. Љуба слепо оруђе владино. Дакле отуд оно место у мом допису: Да су људи од кикиндског програма злато спрам др. Љубе Ненадовића. Друга је странка радикална по броју мања од ове прве и ту смо онда готови. Радикална странка је овде још у повоју, а то није ни чудо, јер српска „Шпарта“ та негда челенка и понос нашег народног великана др. Светозара Милетића постала је резиденција, управо у њој је смештен генерал-штаб кикиндског покрета. Међутим радикална странка постоји и њом се мора у млогим приликама овде рачунати. Конзервативне странке овде у Панчеву нема, а људе, који по заповести и слепо уз владу држе и онда, кад се то очевидно коси са народним интересима, те људе могу вам на прсте избројати, а међу те спада и др. Љуба Ненадовић. Сад, какву „огромну странку“ тај човек има за собом, то можете замислити. — Јавна је тајна, да је др. Љуба положио кауцију за један овдашњи мађарско-немачки лист. Уредник тога листа је помађарени Чива. Немци веле, да не зна немачки, а Мађари опет, да не зна мађарски да пише, е сад изволте судити, какав је то уредник, и какав је др. Љуба Ненадовић, кад за такав лист даје кауцију. А да није и то „једномишљеник“ г. др. Љубе Ненадовића? Друго је јавна тајна, да је др. Љуба био главни стуб покојног „Српског Дневника“ који је изалазио у Будимпешти, а зна се врло добро како је тај лист по напутку мађарске владе „мушки“ и „одлучно“ бранио интересе народа српског. Је ли тако г. др. Љубо? Трећа је јавна тајна, да је г. др. Љуба положио и за овдашњи „Весник“ кауцију да исти постане политичан лист, но кад је од стране уредништва поменутог листа осуђено неко захтевање његово, јер уредник „Весника“ није хтео да прикаже намет професора његове светости патријарха Георгија, онда је др. Љуба, пошто је „Весник“ у три броја угледао света као политичан лист, повукао кауцију натраг, и тако сад „Весник“ несме више да се меша у политику. Је ли тако г. др. Љубо? Но за данас нека је доста. И сад кад узмемо све то у обзир, онда се доиста можемо радовати, што се и г. др. Љуба Ненадовић броји у поштоваоце др. Полита. А др. Политу од свег срца честитамо на новом придошлом привржeнику. На част му с белим луком. До скора виђења.

Миљко Мркоњић.

Црна Бара, 14. јуна. (Наша врачара.) Од 4—5 година овамо, налази се у нашем селу на далеко чувена врачара. До пре беше сирота ратарка, а сад, од кад се проврачала, мали газда. А како и не би, кад врви свет са свих страна, па јој носи и шаком и капом. Има вам ту света и из околине, из Бачке, Срема, далеког Баната, па чак и из Србије: Београда и испод Ниша.

Не чудим се нашем простом ратару, та он још више држи на бајке, бајање и врачање, него ли на лечника; ал се чудим некој „господи“ и „госпођама“, као солгабировима, натарошима, капетаницама и т. д.

Као што рекох, свет од ње не из избива. Ал то није било тако и први година, нег сад, од кад „скоро сваком погађа“. Јест, тако многи вели: „Ал све ми погодила.“ А ево како то бива, да она „погађа“.

Одмах до њеног стана у суседству има механа Сваки, да пре дође на ред, порани, па је већ зором — код ње. Она им вели, да сад не може ништа видети до 7—8 сати. Дошљаци куд ће дотле, већ у механу. Механџија се с њима сит напреповеда и наравно и нехотице, дозна, за што је ко дошао, како му је код куће, ко му је болестан и т. д. Сад механџинца забавља, а он врачари, те каже, шта је разумео, и тако он, па жена му, на изменце. Онда наступи — час, кад врачара „може видети“, и мало — информирана, а мало вештином па — погоди.

Примећујем, да она гледи у воду, у којој се налази коса, дотичног за кога гледи. Вели, да она види на води слова, па шта коме пише, то прочита, а овамо нити зна писати, нит читати, ама баш ни — а.

Народе! Који је год чуо за њу, па се кани доћи, не иди! А ви, који сте били, па вам је „погодила“, не подстрекавајте друге, јер већ кад сте ви преварени, бар да други не буду — одвраћајте!

Ц—ц.

Вести из места и са стране.

И опет о укидању старо-словенског језика у новосадској српској гимназији. На нашу белешку, у 91. броју, пожурило се „Наше Доба“ да нам одмах у свом 47. броју одговори, потврђујући опет истину, да је у посљедњој патронатској седници под председништвом Њег. Светости г. патријарха Георгија одлучено: да се изостави учење старо-словенског језика у овдашњој српској гимназији. Кад „Наше Доба“, ето, и по други пут ту „ствар (да се и ми послужимо његовим речма) одмах веша о велико звоно“ . . . и ми и по други пут остајемо при својим речима да „ову бесавесну забрану треба жигосати онако, како се жигоше сваки проту-српски и протусловенски акт.“ Но, треће је нешто зашто ми то потрзавамо још једаред, а то је да изјавимо и „Нашему Добу“ и сваком другом кога то интересује: да смо ону белешку у 91. броју, па и ову сад ми сами написали без ичијег саутицаја, јер за таке ствари нама не треба ничије упуте. „Наше Доба“ вара се дакле да познаје дописника „по променљивом перу.“ Ово написасмо још и због тога: да се не сумњичи ни крив ни дужан човек, који с нама не стоји ни у каквом савезу, који није наш политички једномишљеник и кога ми поштујемо у толико, што врши савесно своју дужност, коју му налаже његово звање. Но о томе, ако буде требало, други пут.

Г. **Коста Арсенић,** уважени наш пријатељ и једномишљеник потпуно је ослобођен од оптужбе ради проневере новаца у илочкој штедионици, којој су оптужби били поводом бесавесни његови непријатељи. Познато је, да је митровачки судбени сто прогласио г. Арсенића за невиног, па како је сад државни одветник одустао од апелате, то је та осуда правомоћна и г. Арсенић коначно потпуно чист. Већ му је на исплату дозначена и његова јамчевина од 3000 фор. коју је морао положити, кад су га пустили да се брани на слободној нози. Ми се од срца радујемо, да је правда победила и довикујемо нашем пошт. пријатељу: „Живео!“

† **Едуард Хербст** један од твораца централистичке странке у Аустрији и дугогодишњи њезин вођа, те један од најжешћих непријатеља Словена умр'о је у Бечу 13. о. м. Био је 72 год. стар.

Срећа краља Милана. Јављају из Париза: „Има већ 14 дана од кад се у игри за новац боре краљ Милан и један пољски аристоката. Краљ Милан игра пред публиком, која се састоји из самих кнезова, јер се та играчка борба врши у „Cercle des epatants“ т. ј. у клубу где имају приступ само чланови највише аристократије. Краљ Милан је члан тога клуба, па тамо се карта на дан по 10 сахати. Од реченог пољског аристократе добио је до сада краљ Милан један и по милион франака.“ Изгледа да краљ Милан има више среће у картама него на престолу. Како чујемо, добио је на опклади и на утркивању коња 15.000 франака.

„Нашем Добу.“ Замољени смо с извесне стране, да позовемо јавно писца чланака „Наше гимназије“ у бр. 44.—47. „Нашег Доба“ да мало јасније, без икаква обзира, образложи и потврди зашто досадашњи начин учења старословенског језика у новосадској српској гимназији „није био подесан, да би се језик омилио ученицима“ — и нарочито да *разјасни онај пасус* у IV. чланку на завршетку: како су професори и *до сада „наиме* **са малим изузетком** показали добру вољу и врсноћу за свој задатак, одликовавши се вазда међу осталим гимназијама у држави.“

Арса Пајевић осуђен. „Бачванин“ доноси: „Позната је ствар, како је г. Арса Пајевић штампар, а сада већ и књижар, био потерао хајку противу оних, који су читали „Стармали“ а нису плаћали, и како је поједине износио у „Стармалом“ под насловом „књижевна филоксера“. Због тога његовога поступка многи су се жестили и то тим већма, што их је он филоксером назвао, и ако многи његова листа нису наручили, па су му у том смислу и одговарали, на што је опет г. Арса одвраћао на дописницама, што наравно није прошло без увреда. Тако је једном дописницом увредио и гђу Меланију Коларић, удату Павловићку, која не хотећи увреду сносити, тужи г. Пајевића за увреду части. У тој ствари свршила се 1. (13.) парница код сомборског среског суда с тим, да је г. Арса Пајевић осуђен за увреду части на 200 фор. глобе, односно, ако се то не би могло наплатити на 20 дана затвора, даље да плати 25 ф. парничких трошкова, 26 ерарних и 100 ф. своме адвокату“. Шта ћеш пане Арса Пајевићу, свему је крив проклети темпераменат!!

Обилић. Академско певачко друштво „Обилић“ у Београду, у својој другој редовној скупштини изабрало је себи управу и то: М. Андоновић, председник, Цветко Јаковљевић, потпредседник, Драгутин Печић, секретар, Михајло Кнежевић благајник, Војислав Весовић, књижничар, Тихомил Костић, подкњижничар и још три одборника.

Шта раде чиновници у Мађарској. Недавно је неки трговац с коњима из Алфелда дошао на сајам у Силелмед у силађској жупанији, па како није могао нигде наћи конака оде пред опћинску кућу. Ту га сретне сеоски судац Ковач са неколико сељака, зграби несретног трговца те нареди сељацима да га излемају са коцима, што ови и учинише. После заменише коце с конопцима а судац га удараше ногама по леђима. Тако полумртва човека избацише после на другу страну пута. А сутра исти га судац преда свезана жандармима, ко вели, био пијан па се превалио.

Новије вести.

Одеса. Стижу вести да се колера појавила у Баку и у Тифлису. У првом месту да је већ помрло 23 људи.

Софија. Пошто се бивши министри Стоилов, Тончев и Радославов нису хтели примити да бране оптужене због уморства министра Белчева (разумемо зашто. Ур. „Заст.“) то је суд за бранитеље именовао четири војничка капетана. (Дивота! Ур. „Заст.“)

Филаделфија. Код Харисбурга сукобила се два жељезничка влака. Више људи је убијено а 40 рањено.

Река (Фиума). Овамо је стигла аустро-угарска ескадра под заповедништвом адмирала барона Стернека. На бродовима се налазе надвојводе Карл Стефан и Леополд.

Париз. Три француска ратна брода отпловила су из Орана у Тангер (ради немира у Мароку).

Београд. Између митрополита и министра просвете изродила се опет размирица. Митрополит неће да призна новоименоване професоре богословије Веселиновића и Банковића, те их је министар морао наместити на гимназијама у Београду и Крагујевцу. (Нама се чини да митрополит Михаило ипак сувише натеже жице. Ако попуцају биће он крив и нико други. Ур. „Заст.“)

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 15. јуна у 3 сахата после подне.)

Париз. Принц Фердинанд бугарски у разговору са једним уредником Фигара изјавио је, да Бугарска жели само то, да се осигура мир на Балкану и она никако неће, да узнемирује Европу. (Заиста поступање Стамбуловљево јесте према томе удешено! Ур. „Заст.“).

Корк. Парнелисте и антипарнелисте потукоше се међусобно, па их је 15 тешко рањено.

Букурешт. Синоћ је био скуп, у ком се расправљало о поступку Мађара против угарских Румуна, а после тога су отишли присутни пред споменик храброга Михаила, где је положена застава и држани су говори. Демонстрација прошла је мирно.

Дописница уредништва.

Дописнику из Винковаца. Ако сте прочитали изјаву нашега гл. уредника у прошломе броју, увидићете, да онај ваш допис, бар док не видимо како ће се ствар расчистити, не можемо штампати. Срдачна Вам хвала на братским осећајима.

Дописнику Буђановци. Онако шкандалозне ствари „Застава“ не сме донети, јер би тиме повредила обзире према јавном моралу.

Дописнику Петровосело. Жао нам је, што не можемо донети ваш допис, јер нема опште важности. Ако ви мислите да звоњење може да отклони несрећу од леда, ми то не мислимо; шта више, ми би најстрожије забранили то звоњење, пошто је опасно и за живот звонара и за саму цркву.

ПРИПОСЛАНО.*)

Скупљачу новца за „народни фонд“ у Винковце.

Ви сте, господине, још прије мјесец дана покупили неколико форината за „народни фонд“, па нас још нидо данас не извјестисте, да ли сте онај новац послали цијењеном уредништву „Заставе“ или нијесте.

С тога вас, господине, сада јавно позивам, да дадете извјештаја о оном новцу, или ћу морати бити присиљен, да вам часно име изнесем на јавност, да цио свијет види, како сте ви „одушевљени прегалац“ за народну ствар, јер је чекања и с у виш е.

У Винковцима, 8. јуна 1892.

Један прилагач.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво „Заставе“ ни у ком погледу.

ОГЛАСИ.

Дућан за издавање.

У Руми на главном месту (преко пута од римокатоличке цркве) у својој кући издајем дућан са станом у првом спрату од 1. јула о. г.

Уједно намеран сам у том дућану находећу се мануфактурну робу под врло повољним условима продати.

Усмена и писмена извешћа даје власник

306 1—2 **Сава Живковић.**

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА КОСТЕ МАТИЋА

307 **у Иригу** 1—8

потребује једног старијег и једног млађег помоћника. Добром старијем помоћнику плата је 240—260 фор., а добром млађем плата је 160 - 180 фор, кост и квартир. Нужно је знање осим српског, мађарски и немачки језик. — Ступање 10. јула п. нов.

За уређивање одговара **Ђорђе Бакаловић.**

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.